

Pružanje prve pomoći dupinima i drugim vrstama kitova do dolaska ovlaštenog veterinaru i/ili stručnjaka

Kada uočite životinju za koju sumnjate da odstupa od uobičajenog ponašanja, **nazovite službu 112** i sačekajte upute ovlaštenog veterinaru i/ili stručnjaka te se probajte zadržati u njoj blizini kako bi je promotri

UOBIČAJENI POSTUPCI PRILIKOM PRUŽANJA PRVE POMOĆI

Pristupanje životinji

- Životinji se mora pristupati oprezno, a dovoljno blizu da bi se mogla promotriti. Pri tome je potrebno zadržati se na dovoljnoj udaljenosti od životinje, kako je ne bi uznemirili, i pri tome obratiti pažnju i na dimenzije životinje, rep i glavu (usta)
- Ukoliko se životinji približava, mora joj se pristupati s prednje ili bočne strane tijela te činiti to što je moguće pažljivije, bez naglih pokreta, jakog osvjetljenja te pazeći da se ne stvara buka

Neozlijeđeni dupini/kitovi zalutali u plitko more

- Ukoliko ovlaštenu veterinar (ili ovlaštenu stručnjak) procijeni da situacija ne zahtijeva dodatne intervencije, isključivo u dogovoru s njim moguće je pokušati uputiti životinju prema otvorenom moru i to:
  - koristeći gumene čamce za napuhavanje ili motorna plovila pazeći na propeler
  - održavajući sigurnu udaljenost od životinje
  - prilazeći životinji polako i samo s jedne strane
  - bukom potaknuti životinju da krene prema otvorenom moru. U slučaju neuspjeha pokušati ponovo nakon kraćeg vremena te, ukoliko se situacija ne riješi ili zakomplicira, kontaktirati ovlaštenog veterinaru

Ozlijeđeni dupin/kit u moru

- Pristupati životinji s prednje ili bočne strane tijela što je moguće pažljivije bez naglih pokreta, pazeći da se ne stvara buka
- Procijeniti prisutnost rana na koži i provjeriti je li oko životinje omotana ribarska mreža ili je mreža u njenim ustima
- Pratiti je li životinja pri svijesti ili se ponaša neobično (npr. pliva oko svoje osi, neprirodno roni itd.)
- Nazvati 112 te sačekati upute i dolazak ovlaštenog veterinara

Dupini/kitovi nasukani na obali

- Nazvati 112 te sačekati upute i dolazak ovlaštenog veterinara
- Zadržati ljude na sigurnoj udaljenosti od životinje te ukoliko je moguće postaviti zaštitnu traku oko životinje
- Spriječiti nepotrebno približavanje i doticanje životinje, posebice očiju, dišnog otvora na vrhu glave te područja genitalija
- Ukoliko je potrebno duže vrijeme čekati dolazak ovlaštenog veterinara, moguće je postupiti po njegovim uputama, a posebice pazeći na sljedeće:
  - Prilikom doticanja životinje koristiti kirurške ili gumene rukavice
  - Ukoliko je nužno pomicanje životinje:
    - nikako ne koristiti užad niti životinju povlačiti za peraje i rep već pri pomicanju koristiti mekane ručnike, krpe, cerade i sl.
    - rasporediti jednak broj ljudi s obje strane životinje
    - ako je moguće, na stjenovitim plažama koristiti spužvasti madrac ili madrac na napuhavanje koji se postavlja ispod životinje
    - životinja mora biti položena na trbušni dio tijela
  - U toplijem dijelu godine (čak i kad je oblačno) treba zaštititi tijelo životinje od pregrijavanja koristeći npr. mokre ručnike, hidratantnu kremu (cink dioksid) te obavezno zasjeniti životinju. Oči i dišni otvor ne smiju se mazati kremom već zaštititi isključivo fiziološkom otopinom
  - U hladnom dijelu godine izbjegavati pothlađivanje mažući peraje mineralnim uljima ili kremama naročito kod malih i onemoćalih životinja kako bi se izbjegao gubitak topline

Uginule jedinke na moru ili na obali

- Nazovite 112 i čekajte upute ovlaštenog veterinara kako zbrinuti lešinu do njegovog dolaska

